

הלכות קרית שמע פרק ג

א. הקורא קרית שמע, רוחץ ידיו במים קדם שיקרא. הגיע זמן קריאה, ולא מצא מים לא יאחר קריאתה, וילך לבקש המים, אלא מקנח ידיו בעפר או בצרור או בקורה וכיוצא בהן, וקורא.

ב. אין קוראין, לא בבית המרחץ; ולא בבית הכסא, אף על פי שאין בו צואה; ולא בבית הקברות, ולא בצד המת עצמו ואם הרחיק ארבע אמות מן הקבר או מן המת, מתר לקרות. וכל מי שקרא במקום שאין קוראין בו, חוזר וקורא.

ג. בית הכסא הקדש, שהוכן ועדין לא נשתמשו בו מתר לקרות קרית שמע כנגדו, אבל לא בתוכו. מרחץ חדש, מתר לקרות בתוכו. היו שני בתים זמן אחד מהן לבית הכסא, ואמר על השני וזה הרי השני ספק אם הזמינו, או לא הזמינו; לפיכך אין קוראין בו, לכתחלה, ואם קרא, יצא. אמר וגם זה הרי שניהן מזמנין, ואין קוראין בהם. חצר המרחץ, והוא המקום שבני אדם עומדין בו לבושין מתר לקרות בו קרית שמע.

ד. ולא קרית שמע בלבד, אלא כל ענין שהוא מדברי קדש אסור לאמרו בבית המרחץ ובבית הכסא, ואפלו אמרו בלשון חל. ולא לאמרו בלבד, אלא אפלו להרהר בלבו בדברי תורה בבית הכסא, ובבית המרחץ, ובמקום הטנפת והוא המקום שיש בו צואה או מי רגלים אסור.

ה. דברים שלחל, מתר לאמרן בלשון הקדש בבית הכסא. וכן הפנויין, כגון רחום וחנון ונאמן וכיוצא בהן מתר לאמרן בבית הכסא; אבל השמות המיוחדין, והן השמות שאין נמחקין אסור להזכירן בבית הכסא, ובבית המרחץ הישן. ואם נזדמן לו להפריש מדבר האסור בבית המרחץ, או בבית הכסא מפריש, ואפלו בלשון קדש ובעניני קדש.

ו. צואת האדם, וצואת כלבים וחזירים בזמן שיש בתוכן עורות, וכל צואה שריחה רע כגון אלו אסור לקרות קרית שמע כנגדן. וכן כנגד מי רגלי אדם; אבל מי רגלי בהמה, קוראין כנגדן. קטן שאינו יכול לאכל כזית דגן, בכדי שיאכל הגדול כשלוש ביצים דגן אין מרחיקין לא מצואתו, ולא מימי רגליו.

ז. היתה צואה יבשה כחרס, אסור לקרות כנגדה; ואם היתה יבשה יתר מכחרס, עד שאם זרקה תתפרר הרי היא כעפר, ומתר לקרות כנגדה. מי רגלים שנבלעו בקרקע אם היה רשומן נפר, אסור לקרות כנגדן; ואם לא היה רשומן נפר, מתר.

ח. כמה ירחיק מצואה וממי רגלים ואחר כך יקרא, ארבע אמות. כמה דברים אמורים, בזמן שהן מלאחריו או מצדדיו; אבל אם היו כנגד פניו מרחיק מהן עד שלא יראה אותן, ואחר כך יקרא.

ט. כמה דברים אמורים, בשהיה עמהן בבית, במקום שווה. אבל אם היה שם מקום גבוה מהן עשרה טפחים, או נמוך מהן עשרה טפחים יושב בצד המקום וקורא, שהרי נפסק ביניהן: והוא, שלא יגיע לו ריח רע. וכן אם כפה כלי על הצואה, או מימי רגלים אף על פי שהן עמו בבית הרי אלו כקבורין, ומתר לקרות עמהן.

י. היה בינו ובין הצואה מחצה שלזכוכית אף על פי שהוא

רואה אותה מאחורי הזכוכית, מתר לקרות בצדה. נתן רביעית מים לתוך מי רגלים שלפעם אחת, מתר לקרות עמה בתוך ארבע אמות.

יא. היתה צואה בגמה עומד בסנדלו על הגמה, וקורא: והוא, שלא יהיה סנדלו נוגע בה. היתה כנגדו צואה מעוטה ביותר, כמו טפה רוקק עליה רק עבה עד שתתכסה, וקורא. היתה נטושת צואה על בשרו, או ידיו מטנפות מבית הכסא, ולא היה להן ריח רע כלל, מפני קטנן או יבישתן מתר לקרות, לפי שאין לה ריח. אבל אם היתה במקומה אף על פי שאינה נראית כשהוא עומד, הואיל ונראית כשהוא יושב, אסור לקרות עד שיקנח יפה יפה, מפני שצואה לחה היא ויש לה ריח רע. וכמה גאונים הורו שאסור לו לקרות, אם היו ידיו מטנפות; וכך ראוי לעשות.

יב. ריח רע שיש לו עיקר מרחיק ארבע אמות וקורא, אם פסק הריח; ואם לא פסק, מרחיק עד מקום שפוסק. ושאין לו עיקר, כגון מי שיצא ממנו רוח מלמטה מרחיק עד מקום שתכלה הרוח, וקורא. גרף שלרעי, ועביט שלמימי רגלים אסור לקרות קרית שמע כנגדן, אף על פי שאין בהן כלום ואין להן ריח: מפני שהן בבית הכסא.

יג. צואה עוברת, כגון שהיתה שטה על פני המים אסור לקרות כנגדה; ופי חזיר, כצואה עוברת. ואסור לקרות כנגדן, עד שיעברו ממנו ארבע אמות.

יד. היה קורא, והגיע למקום הטנופות לא יניח ידיו על פיו ויקרא, אלא יפסיק עד שיעבר מאותו מקום. וכן הקורא שיצאת ממנו רוח מלמטה יפסיק עד שיכלה באשה, וחוזר לקריאתו; וכן בדברי תורה. יצאת רוח מחברו אף על פי שמפסיק לה קרית שמע, אינו מפסיק לה דברי תורה.

טו. היה קורא קרית שמע בבית, ונסתפק לו אם יש שם צואה או מי רגלים או אין שם הרי זה מתר לקרות. היה קורא באשפה, ונסתפק לו אם יש שם צואה או אין שם לא יקרא עד שיבדק: שחזקת האשפה, שהיא מקום הטנופות. אבל ספק מי רגלים אפלו באשפה, מתר לקרות.

טז. כשם שאסור לקרות כנגד צואה ומימי רגלים, עד שירחיק כן אסור לקרות כנגד הערוה, עד שיחזיר פניו: אפלו גוי או קטן, לא יקרא כנגד ערוותן. ואפלו היתה מחצה שלזכוכית מפסקת, הואיל והוא רואה את הערוה, אסור לקרות, עד שיחזיר פניו. וכל גוף האשה, ערוה; לפיכך לא יסתכל בגוף האשה, כשהוא קורא: ואפלו אשתו אם היה מגלה טפח מגופה, לא יקרא כנגדה.

יז. וכשם שהוא אסור לקרות, כנגד ערות אחרים כן הוא אסור לקרות, כנגד ערותו: לא יקרא כשהוא ערם, עד שיכסה ערותו. היתה חגורה שלכגד או עור או שק על מתניו אף על פי ששאר גופו ערם, מתר לו לקרות: והוא, שלא יהיה עקבו נוגע בערוותו. היה ישן בטליתו, והוא ערם חוצץ בטליתו מתחת לבו, וקורא; אבל לא יחץ מצוארו ויקרא, מפני שלבו רואה את הערוה, ונמצא כמי שקרא בלא חגור.

יח. שְׁנִים שֶׁהָיוּ יְשָׁנִים בְּטָלִית אַחַת כָּל אֶחָד מֵהֶן אָסוּר לְקָרוֹת, אֵף עַל פִּי שְׂכָסָה מִתַּחַת לְבוֹ, עַד שֶׁתֵּהָא טָלִית מִפְּסָקַת בֵּינֵיהֶן, כְּדִי שְׁלֹא יִגַּע בְּשָׂר זֶה בְּשָׂר זֶה מִמֶּתְנִי וּלְמַטָּה. וְאִם הָיָה יָשָׁן עִם אִשְׁתּוֹ, אוֹ בָּנָיו וּבָנֵי בֵּיתוֹ הַקְּטָנִים הָרִי גּוֹפֶן כְּגוֹפּוֹ, וְאִינוּ מְרַגֵּשׁ מֵהֶן; לְפִיכָךְ אֵף עַל פִּי שְׂבָשְׁרוֹ נוֹגַע בָּהֶן, מַחֲזִיר פָּנָיו וְחוֹצֵץ מִתַּחַת לְבוֹ, וְקוֹרָא.

יט. עַד אֵימָתִי הֵן קְטָנִים לְעֻנְיָן זֶה עַד שִׁיהִיָּה הַזְכָּר בֵּן שְׁתֵּים עָשָׂרָה שָׁנָה וַיּוֹם אֶחָד, וְהִנֵּקְבָהּ בַּת אַחַת עָשָׂרָה שָׁנָה וַיּוֹם אֶחָד: וְהוּא שִׁיהִיָּה תְּבֻנִיתָם כְּתְּבֻנִית גְּדוּלִּים, "שְׁדִים נָכְנוּ וּשְׁעָרָךְ צִמַּח" (יחזקאל טז,ו), וְאַחֲרֵי כֵן לֹא יִקְרָא, עַד שֶׁתִּפְסִיק טָלִית בֵּינֵיהֶן. אֲבָל אִם עָדִין לֹא הָיוּ "שְׁדִים נָכְנוּ וּשְׁעָרָךְ צִמַּח", קוֹרָא עֲמָהֶן בְּקֻרֹב בְּשָׂר וְאִינוּ צָרִיךְ הַפָּסֵק עַד שִׁיהִיָּה הַזְכָּר בֵּן שְׁלוֹשׁ עָשָׂרָה שָׁנָה וַיּוֹם אֶחָד, וְהִנֵּקְבָהּ בַּת שְׁתֵּים עָשָׂרָה שָׁנָה וַיּוֹם אֶחָד.